

CM-Equity AG

Splošne informacije in Opozorilo o tveganjih pri valutnem trgovanju (Forex)

Vsebina

I. Splošne informacije o valutnem trgovanju (Forex)	2
1. Terminologija.....	2
2. Trajanje in možnost poravnave	2
3. Kritje	2
4. Finančni vzvod in stroški financiranja.....	3
5. Cena, razpon cene	3
6. Naročila s stop omejitvijo ali Stop naročilo (Stop Order)	3
7. Stroški	5
8. Poslovna politika in pogodbeno določila	5
II. Opozorilo o tveganjih za Forex operacije	6
1. splošna tveganja	6
2. Posebna tveganja	7
3. Tržna tveganja in nevarnost špekulacij	8
4. Tveganja stroškov in oblikovanje cen.....	9
5. Posebna tveganja samodejnih trgovalnih sistemov	10
6. Nepredvidena tveganja	10

I. Splošne informacije o valutnem trgovanju (Forex)

1. Terminologija

Valutne transakcije dajejo možnost špekuliranja na rasti in padcih menjalnih tečajev. Valute kotirajo kot valutni pari (EUR/USD ali GBD/ EUR). Valuto na prvem mestu imenujemo glavna valuta, drugo valuto para pa valuta druge strani ali tudi sekundarna valuta.

Forex ponuja trgovanje na podlagi špekulacij na rasti in padcih cen. Ob ujetem signalu rasti se glavna valuta kupi (dolga pozicija) in valuta druge strani proda (kratka pozicija). Ko se zasledi signal padanja cene se kupi valuta druge strani (dolga pozicija) in proda glavna valuta (kratka pozicija). Takšen način trgovanja označujemo z besedo "valutno trgovanje" ali Forex ("Foregn Exchange").

Ob zaprtju transakcije se pozicija vzame iz trga in špekuliranje z vrednostjo valute se tako zaključí. Špekuliranje je povezano z gibanjem cene glavne valute v primerjavi z valuto druge strani. Pri trgovanju ni fizičnega nakupa menjalnih valut. Pri trgovanju stranka sodeluje kot kupec ali kot prodajalec.

Forex transakcija je pogodba prodaje ali nakupa valute sklenjena med dvema strankama brez fizične dobave pogodbenih valut. Kupec nikoli ni lastnik kupljenega zneska valute. Ob zaprtju pozicije se izplača kupcu le razlika v ceni dosežena med cenama valute na različnih točkah trgovalnega obdobja.

Valutno trgovanje se izvaja na medbančnih trgih in ne na borzah. Spremembe cene valute se odražajo preko sprememb menjalnega tečaja dveh povezanih valut. Večina cen valutnih parov kot EUR / USD je izražena s štirimi decimalnimi mesti. Najmanjša možna sprememba pri menjalnem tečaju je za eno decimalno mesto, kot iz 1.4976 na 1.4977 ali 1.4975. Takšno najmanjšo spremembo imenujemo pip («pip» (percentage in point) (odstotek v točki)). V primeru glavnih valutnih parov, EUR/USD in GBD/USD, menjalni tečaji običajno kotirajo s pet decimalnih mest natančno in s tem so spremembe v desetinah pip-ov.

Če v valutnem paru ne nastopa evro pride do dodatnega valutnega tveganja. In sicer v primeru, da stranka ali pooblaščen agent trguje s parom USD / JPY (kupi se ameriški dolar in prodaja japonski jen) in ima trgovalni račun v evrih. Uspešnost trgovanja je v tem primeru odvisna ne samo od gibanja razmerja USD /JPY temveč tudi od gibanja evra v primerjavi z valuto druge strani – EUR/JPY.

Pri Forex transakcijah poznamo: standard pogodba ali standard-lot, ki ima 100.000 enot glavne valute in manjšo mini pogodbo ali mini-lot z 10.000 enot glavne valute. Nekateri Forex ponudniki ponujajo tudi Micro pogodbe ali micro-lot, ki je enak 1.000 enotam glavne valute. Se pravi za EUR/USD, je standard-lot vreden 100.000 EUR, mini-lot 10.000 EUR in micro-lot 1.000 EUR.

Izven borzno poslovanje Forex je poznano tudi kot trgovanje "preko pulta". (OTC – over-the-counter market). Trgovanje se ne izvaja na centralnih borzah temveč gre za transakcije, ki tečejo izven borznih sistemov. Tukaj ni nekega osrednjega poznanega tržnega centra ali klirinškega centra, kjer se naročila izvršujejo. Forex trgovanje je decentralizirano preko elektronskih omrežij bank, posrednikov, investicijskih družb, pokojninskih skladov, hedge skladov in korporacij. Forex trgovanje ponuja ponudnik ali Forex posrednik izven borznih sistemov.

2. Trajanje in možnost poravnave

Forex operacija se lahko sklene za nedoločen čas. Stranka lahko zapre Forex pozicijo pri naslednji trgovalni stopnji ter na ta način zaključí svoje trgovanje.

3. Kritje

Znesek provizij se izračuna na osnovi koliko Forex transakcij se je zaprlo. Od stranke se zahteva ustrezno začetno kritje s katerim se pokrivajo morebitne nastala izgube. Začetno kritje predstavlja zahtevan kapital za zapiranje pogodb. Znesek začetnega kritja, ki po zapiranju transakcij ostane, se prenese na strankin račun ter se s tem povečuje likvidnost stranke.

Vrednost kritja potrebnega za Forex transakcijo je veliko nižji od vrednosti kapitala potrebnega za promptne ali spot transakcije, kjer vrednost kritja lahko doseže tudi do 100% vrednosti valute. Zahteve po višini kritja določajo razmere na trgu, še posebno kakšna je stopnja volatilnosti valute. Prav tako zahteve niso na vseh trgih enake.

Višina kritja je določena kot odstotek trgovalne vrednosti (glej primer sekcija 1.8). Dnevni pogoji so objavljeni na spletnih straneh posrednika. Podatki o posredniku so navedeni v pogodbi o posredovanju.

4. Finančni vzvod in stroški financiranja

Razumeti je potrebno, da na valutno trgovanje s kritjem vpliva učinek vzvoda. Ta ima za posledico to, da stranka s potrebnim kritjem pokriva le del trgovalne vrednosti celotne naložbe. Zaradi vzvoda pa stranka trguje z večkratnikom svojega kritja.

Vzvod je količnik med vrednostjo kritja in trgovanimi loti (vrednost produkta):

Vzvod = vrednost produkta / kapital

Primer vzvoda

Ob predpostavki, da je zahtevan kapital za trgovanje EUR/USD 1%. Kar ustreza vrednosti vzvoda 100. Primer: stranka se odloči za nakup pozicije 2 pogodb EUR/USD (vrednost produkta = 100.000 EUR x 2 = 200.000 EUR), kritje tako zneso 2.000 EUR (= zahtevan kapital = 1% od 200.000 EUR). Vzvod je 100 (=200.000 EUR / 2.000 EUR).

Vzvod ima lahko nesorazmerne in neposredne posledice na položaj stranke. Stranka se mora zavedati tveganja, ki jih ima trgovanje z vzvodom.

Razumeti je potrebno, da se le majhen delež vloženega kapitala uporabi kot začetno kritje. V primeru, da stranka vложи ves svoj kapital kot kritje, že majhna nihanja cen v nasprotno smer od pričakovane, lahko povzročijo izgubo celotnega premoženja. Izgube so lahko tudi višje od sredstev, ki jih stranka ima deponirane na računu. V takšnih primerih je stranka pozvana k doplačilu.

Manjše kot je začetno kritje v primerjavi z nakupno ali prodajno ceno, višji je vzvod in višja je stopnja tveganja za stranko. Posebno nevarnost za stranko predstavljajo opcije vzdrževane preko noči, kjer nastopi nevarnost dodatnih provizij, ki jih je stranka dolžna poravnati.

5. Cena, razpon cene

Posrednikova trgovalna platforma predstavlja trenutne cene in kotacijo. V skladu s pogodbo, posrednik stranki ponuja informacije o cenah na osnovi trenutnih tržnih pogojev. Pri tem mora stranka upoštevati, da se cene objavljene na trgovalni platformi nenehno spreminjajo..

Prodajna cena je kotirajoča cena po kateri lahko stranka kupi svoj produkt. Gre za najboljšo tržno ceno za izvršitev nakupa. Nakupna cena pa je cena po kateri lahko kupec proda svoj produkt. Gre za ceno, kjer se bo naročilo za prodajo izvršilo ob vsakem času.

Običajno imamo med najvišjo prodajno in najnižjo nakupno ceno razpon, ki nastane zaradi interesa prodajalca, da si poveča zaslužek in zaradi interesa kupca, da kupi zelen produkt po najnižji možni ceni ter na ta način pridobi. Polovica razpona se obračuna ob nakupu, druga polovica ob prodaji.

Stranka se mora zavedati, da ob odpiranju pozicije razpon predstavlja izgubo. Cilj trgovanja je, da preko ustreznega razvoja cen, to vrsto izgube povrnemo, ne glede ali gre za kratke ali dolge pozicije.

6. Naročila s stop omejitvijo ali Stop naročilo (Stop Order)

Pri stop naročilu gre za pogojeno trgovalno naročilo za nakup ali prodajo, ki se vnese na trg takrat, ko je dosežena v naprej določena cena (stop cena). Gre za izstop iz pozicije pogojen z določeno mero izgube. Nobenega zagotovila ni, da bosta stop cena in cena izstopa sovpadali oz. bili enaki. Saj ni nujno, da se stop naročilo izvrši ravno v času, ko s pozicijo dosežemo stop ceno. Pomembno je, da ne

zamenjujemo trgovalnih pomenov »stop cen« in »cena izstopa«. Do enake vrednosti med njima pride le, če v času od trenutka, ko tržna cena doseže stop ceno, do trenutka izvršitve naročila, ne pride od sprememb pri gibanju cene. Le v takšnem primeru sta stop cena in cena izstopa lahko enaki.

Primer: Stop cena (nakup)

Trguje se 1 lot EUR/USD. Trgovalec pričakuje rast cen in tako se odloči za dolgo pozicijo.

Predpostavlja se, da je premija pri ponudniku 0,00006 (=0,6 pip) in razpon na medbančnem trgu je 0,00002 (=0,2 pip)

Pri nakupu lot-a EUR/USD pri izstopni ceni 1.3750 s vključenim razponom, bo obračunan znesek 1.37504 (vključena polovica razpona).

Z namenom zaščite pozicije EUR/USD pred visoko izgubo, določimo 50 točk od cene izstopa kot stop ceno, se pravi pri 1.3700 (1.37500 ./ 0.0050).

Če cena zaniha nasprotno od pričakovanja, se pravi cena naredi odmik navzdol, doseže raven 1.3700 (mean rate), se naročilo prodaje izvede samodejno in Forex pozicija se zapre.

Kljub temu, da imamo varovanje s stop naročilom, obstaja nevarnost odstopanja izstopne cene od stop cene, ki jo povzročijo spremembe na trgu, ki vplivajo na gibanje cen (kot novice, likvidnost, ipd.).

Naročilo prodaje se lahko izvede pri 1.3698, razpon je vključen, 1.36976 je obračunan znesek

Cena izstopa nakupa EUR/USD = 1.3750 (mean rate)

Cena obračuna nakupa EUR/USD = 1.37504

Cena izstopa prodaje EUR/USD = 1.3698 (mean rate)

Cena obračuna prodaje EUR/USD = 1.3698

Pri tem primeru je vrednost izgube 52.8 pip, ki presegajo določeno maksimalno vrednost izgube 50 pip za 2.8 pip.

Primer: Stop cena (prodaja)

Trguje se 1 lot EUR/USD. Trgovalec pričakuje padec cen in tako se odloči za kratko pozicijo.

Predpostavlja se, da je premija pri ponudniku 0,00006 (=0,6 pip) in razpon na medbančnem trgu je 0,00002 (=0,2 pip). To pomeni razpon velikosti 0.00008 (=0.8 pip) za stranko.

Pri prodaji lot-a EUR/USD pri izstopni ceni 1.3750 s vključenim razponom, bo obračunan znesek 1.37496 (vključena polovica razpona).

Z namenom zaščite pozicije EUR/USD pred visoko izgubo, določimo 50 točk od cene izstopa kot stop ceno, se pravi pri 1.3800 (1.37500 + 0.0050).

Če cena zaniha nasprotno od pričakovanja, se pravi cena zraste in doseže raven 1.3800 (mean rate), se naročilo nakupa izvede samodejno in Forex pozicija se zapre.

Kljub temu, da imamo varovanje s stop naročilom, obstaja nevarnost odstopanja izstopne cene od stop cene, ki jo povzročijo spremembe na trgu, ki vplivajo na gibanje cen (kot novice, likvidnost, ipd.).

Naročilo prodaje se lahko izvede pri 1.3802, razpon vključen, 1.38024 je lahko obračunan znesek

Cena izstopa prodaje EUR/USD (odprta kratka pozicija) = 1.3750 (mean rate)

Cena obračuna prodaje EUR/USD (odprta kratka pozicija) = 1.37496

Cena izstopa nakupa EUR/USD (kratka pozicija se zapre) = 1.3802 (mean rate)

Cena obračuna nakupa EUR/USD (kratka pozicija se zapre) = 1.38024

Pri tem primeru je vrednost izgube 52.8 pip, ki presega določeno maksimalno vrednost izgube 50 pip za 2.8 pip.

Trgovanje stop je trgovanje z dinamično stop ceno. V primeru, da je gibanje cene primerno, se stop cena avtomatično prilagodi gibanju cene. Prilagoditvam sledijo v naprej določeni koraki.

7. Stroški

Za vsako Forex transakcijo se obračuna provizija za nakup in za prodajo, ki se plača ponudniku. Znesek provizije v celoti se kot povračilo nakaže naši družbi CM-Equity AG. Odvisno od valutnega para je višina provizije obračunana ali kot odstotek vrednosti transakcije ali pa je minimalno določena. Vrste in stopnje provizij so navedene na spletni strani www.optimtrader.com.

Stroški provizij nastanejo ločeno in neodvisno pri vsakem odpiranju in zapiranju pozicij ne glede ali je transakcija izvedena s strani podjetja ali fizične osebe.

Primer: pregled stroškov

Navedene stopnje provizij veljajo le za naveden primer in za enostavnejšo razlago. Aktualne veljavne stopnje provizij so objavljene na www.optimtrader.com. Stroški transakcij so obračunani na podlagi cene obračuna in ne na podlagi mejnih vrednosti cen (mean rate).

EUR/USD

Zasledi se ugoden signal za nakup lota EUR/USD (dolga pozicija). Vrednost razpoložljivega špekulativnega kapitala je 40.000 EUR in cena izvršitve nakupa je 1.3976. Kupili bomo pozicijo 100.000 EUR/USD in stop nivo je določen 30 pip pod ceno izvršitve. Pozicija se zapre pri 1.3976.

Pri tem nastanejo naslednji stroški:

1. Stroški skupaj:

Strošek za nakup valutnega para je minimalen 5 USD ali 1 pip.

$$100.000 \text{ EUR/USD} * 0,0001 = 10 \text{ USD}$$

2. Kritje in izguba

Zahtevano je kritje v višini 1.000 EUR (1% od 100.000). Pri zaprtju pozicije ob doseženem stop nivoju se realizira izguba v višini 30 pip. To je enako vrednosti $(1,3976 \text{ do } 1,3946) \times 100.000 / 1,3946 = 300 \text{ USD}$ ali $300/1,3946 = 215,11 \text{ EUR}$.

Stranka ima pri transakciji primera izgubo v skupni vrednosti 310 USD (vsota 300 USD znesek izgube + stroški skupaj 10 USD). Glede na vrednost špekulativnega kapitala 40.000,00 EUR je izguba skupaj 0,5% vrednosti kapitala.

Opomba: nižja kot je vrednost osnovnega špekulativnega kapitala, višji je odstotek vrednosti izgube.

8. Poslovna politika in pogodbeno določila

Podrobnosti izvajanja Forex transakcij potekajo v skladu z določili pogodb sklenjenih med stranko in posrednikom. So ključne za izvajanje trgovanja ter je za stranko izrednega pomena, da se pred sklenitvijo z njimi podrobno seznanijo in jih razume. Na tem mestu predstavljene informacije so splošne narave in namenjene razumevanju vsebine in izvajanja Forex trgovanja.

II. Opozorilo o tveganjih za Forex operacije

Pri sklepanju Forex pogodb, se je potrebno zavedati z njimi povezanih tveganj. Forex transakcija se ne priporoča, če stranka ne razume sistema Forex trgovanja in ni seznanjena o vrstah in stopnjah tveganja, ki jih Forex transakcija ima. Forex transakcija ni klasična naložba ampak gre za špekulativno naložbo z zelo visoko stopnjo tveganja, ki lahko ima za posledico znatne izgube ali celo izgube v vrednosti, ki presežejo vrednost premoženja stranke. Izredno pomembno je, da je stranka s tveganji seznanjena in da jih razume.

1. splošna tveganja

a) tveganje znatne izgube

Pri Forex trgovanju ni zavarovanja s strani tretje stranke za investiran kapital, kot je na primer praksa pri obveznicah. Stranka sama je edina, ki prevzema odgovornost za izgubo in ni nobene garancije za povračilo izgube bodisi v celoti ali deloma.

Izguba pri Forex trgovanju ni nikakršna izjema in zavedati se je potrebno, da se dogaja pogosto. Obstaja možnost, da stranka izgubi vloženi kapital v celoti ali celo, da izguba preseže vrednost premoženja. Forex ni klasična naložba, ampak gre za špekulativno naložbo z zelo visoko stopnjo tveganja. Kljub svetovanju usposobljenih upravljavcev premoženja ali s spremljanjem trgovalnih sistemov drugih posrednikov, tveganja ne gre omejiti ali izključiti. Ob predpostavki, da se pozicija zapre na stop nivoju z izgubo 4%, je potrebnih samo nekje 25 neugodnih trgovalnih trenutkov in izguba se že lahko poveča na samo vrednost vloženga kapitala. In znotraj trgovalnega časa, se takšen neugoden scenarij lahko zgodi že v nekaj trgovalnih dnevih.

b) ni fizične dobave

Pri Forex transakciji ni možno, da se dobavi vključena denarna valuta proti plačilu z gotovino. Edina možna poravnava je poravnava gotovine za razliko v ceni.

c) kreditno tveganje izdajatelja

Pri Forex pogodbi je stranka le pogodbeni partner. Posledično je tako stranka v odvisnosti od kreditne sposobnosti ponudnika. In v primeru, da ponudnik ni sposoben poravnati svojih obveznosti, je verjetnost, da stranka ne dobi izplačanih dobičkov zelo velika. Te vrste tveganja ne izključijo niti hedge transakcija ena na ena, ki jo izvede ponudnik. Nelikvidnost ponudnika se lahko zgodi zaradi njegovih ostalih poslovnih dejavnosti od katerih pa tudi hedge transakcije niso ločene.

d) stečaj ponudnika

V primeru insolventnosti ponudnika, je stranka po zakonu o stečaju, v istem položaju kot ostali upniki. Premoženje ponudnika se likvidira in sorazmerno porazdeli med vse upnike. Kar pomeni, da se strankin zahtevek lahko izvrši delno ali pa sploh ne. Stranka nima zagotovila, da bo zahtevek izplačan.

e) problem tujih držav

Ponudnik lahko ima sedež poslovanja v tujini. S tem pogodba zapade pod pravo tuje države in v primeru, da pride do sporov se le-ti rešujejo v tujini. Posledica so težko izvedljivi pravni postopki, ki so povezani tudi z visokimi stroški.

f) Nasprotje interesov pri ponudniku

Interes poravnave

S provizijami se srečujemo pri vsaki transakciji. Zaradi interesa za prejem čim večjega števila provizij, se lahko zgodi, da ponudnik posredno ali neposredno priporoča izvedbo transakcije ter na ta način veča svoj zaslužek.

Nasprotje interesov iz naslova Pogodbeni partner stranke

Ponudnik z vlogo ponudnika trgovalne platforme nastopa kot nasprotna stranka pri Forex transakciji. Tako dobiček stranke pravzaprav pomeni izgubo za ponudnika. Sklepamo lahko, da ima ponudnik interes zmanjševanja svoje izgube na račun zmanjševanja dobička stranke. Ponudnik lahko svoje naložbe tudi zavaruje vendar zaradi nasprotja interesov trgovanje v smeri interesov stranke nadaljuje.

Glede na to, da se Forex trgovanje izvaja na izven borznih trgih in je Forex ponudnik edini pogodbeni partner obstaja nevarnost, da se pozicije ne zaprejo po običajnih pogojih, oziroma v ekstremnih primerih, da se sploh ne zaprejo.

Ni zagotovila za najboljšo izvršitev naročila

V primeru, da ima ponudnik svoj sedež registriran izven območja evropske unije, ni zagotovila, da bo izvršitev najboljša. Ponudnik oblikuje ceno in tako ni nujno, da bo enaka ceni iz medbančnega trga. Tako ni zagotovila, da bo izvršitev cenovno najboljša.

2. Posebna tveganja

a) Tveganje spremembe cene

Za cene menjalnih tečajev je značilna nepredvidljivost in nihajnost. Brez kakršnihkoli pojasnil se pojavljajo obdobja rasti in padcev cen menjalnih tečajev skupaj z nadomestili. Na gibanje cen vplivajo različni dejavniki. Lahko gre za dolgoročne, srednjeročne ali kratkoročne dejavnike. Vsem pa je skupno, da se jih ne da napovedati. Poznamo tudi splošne dejavnike, ki prav tako vplivajo na gibanje cen in ki lahko imajo učinek na poslovanje celotnega denarnega trga ali samo na določeno industrijsko panogo (tržno tveganje) ali pa tudi na samo določeno valuto (politično tveganje).

b) Tveganje povezano s pogoji in psihologijo trga

Višino cene menjalnih tečajev določajo stopnja inflacije, bančne obrestne mere in ostali ekonomski dejavniki, ki pozitivno ali negativno vplivajo na borzno poslovanje ali na delovanje katerega drugih trgov. Našteti dejavniki so ključni za določanje tržne vrednosti denarne valute.

Vendar večina odločitev na Forex trgih nima racionalne osnove in so tako cene pod vplivom iracionalnih idej, želja in pod vplivom psihološkega vedenja množice. Vse vpliva na stranko in njeno odločitev za nakup ali prodajo. Tudi splošno stanje na trgu, mnenja in pogledi vodij (ali analitikov), posledice uporabe tržnih prijemov, poudarjanje trenda, globalizacija trgov in tudi splošni družbeni dogodki, so dejavniki, ki vplivajo na ceno tečajev in so prav tako brez racionalne osnove.

Vse to lahko povzroči padec cene denarne valute tudi za dvomestni procent.

c) Likvidnostno tveganje

Poznamo tudi zaprte trge s slabimi, nepoštenimi cenami oblikovanimi umetno in ne tržno. Tveganju je stranka še posebej izpostavljena v času izven trgovalnih ur.

d) Politično tveganje

Družbeno politične spremembe ali vladne intervencije vplivajo na menjalne tečaje in se odražajo že v zelo kratkem času. Cene menjalnih tečajev zelo hitro reagirajo na ekonomske in politične spremembe.

Pri valutnih parih, ki vključujejo evro je prisotna še posebej visoka stopnja tveganja zaradi ekonomskega in političnega razvoja EU območja.

e) Soodvisnost valutnih parov

Gibanje valutnega para lahko vpliva na gibanje drugih valutnih parov. Takšna soodvisnost je lahko pozitivna (rast cene enega vpliva na rast cene drugega, ali padec vpliva na padec drugih) ali negativna (rast cen vpliva na padec cen drugega, ali padec cen vpliva na rast drugega).

3. Tržna tveganja in nevarnost špekulacij

a) Nepredvidljiva tveganja izgube

Forex trgovanje je izpostavljeno tveganju, da je lahko izguba enaka vrednosti kritja v celoti. Odločilni dejavnik pri tem je višina razlike med stop ceno in izstopno ceno. V primeru visoke nestanovitnosti cene (volatilnosti), sta lahko ti dve ceni zelo narazen in posledica je izguba, ki je enaka ali celo preseže vrednost kritja.

V primeru, da se to zgodi, je stranka pozvana k doplačilu kritja. Posrednik stranko pozove k plačilu dodatnih sredstev in v kolikor jih stranka ne zagotovi se Forex račun zapre. Če likvidna sredstva stranke ne zadoščajo za pokritje izgube stranka mora poravnati izgubo iz drugih virov svojega premoženja. Kar seveda lahko vodi stranko do dodatnega zadolževanja. Da se temu stranka izogne, je za njo izredno pomembno razumevanje in informiranost o Forex trgovanju.

Pod nobenim pogojem se ne sme Forex trgovanje izvajati s kritjem iz naslova posojil. Saj stroški na podlagi obresti in provizij nastajajo tudi po nastali izgubi in jih je stranka dolžna poravnati tudi s svojimi drugimi viri premoženja. V kolikor stranka drugih virov premoženja nima jo lahko obveznost poravnave pripelje tudi do osebnega stečaja.

b) Povečevanje tveganja iz naslova začetnih izgub

Če želimo poravnati izgubo samo s pomočjo Forex trgovalnih tehnik, se mora zgoditi skorajda neverjetno gibanje cen navzgor v primerjavi z osnovno ceno. Na ta način bi bilo možno izgubo poravnati in ponovno doseči startno točko kritja. Vendar pojav takšne rasti cen je neverjeten. Z nadaljevanjem Forex transakcij se povzročijo samo še dodatne izgube tudi zaradi višjih stroškov, ki se seštevajo vse do točke, ko se izgubi kritja ni več moč izogniti. Gre za splošno načelo, ki ga ne spremenijo niti začetni ugodni rezultati.

c) Tveganje s finančnim vzvodom

Potrebno je vedeti, da gre pri Forex trgovanju za izvedene finančne instrumente z vzvodom. Le majhen delež pogodbene vrednosti je namenjen kritju. Večkratnik tega kritja pa se lahko prenese na transakcijo - gre za finančni vzvod z visoko stopnjo tveganja. Primer: valutni par EUR / USD zahteva kritje v višini 1% pogodbene vrednosti kar zadostuje za kritje razlike v ceni za 1%. In če imamo primer gibanja v negativno smer oz. nasprotno smer od pričakovanja, je stranka že na točki izgube kritja v celoti. Stroški transakcije še niso niti upoštevani. Nadaljnje gibanje cene v nasprotno smer od pričakovane, pomeni še dodatne izgube.

Manjše kot je kritje v razmerju s pogodbeno vrednostjo, višji je finančni vzvod. In že majhna sprememba cene lahko povzroči izgubo kritja v celoti.

Do spremembe cene za 1% lahko pride že v obdobju enega trgovalnega dne, še posebej to velja za nestabilne trge. Visok finančni vzvod pri kratkih pozicijah ima visoko stopnjo tveganja tudi, ko gre za povsem običajno gibanje cen.

d) Tveganje z varovanjem

Določitev stop cene preblizu začetne cene lahko vodi do predčasnega zaprtja pozicije, čeprav se gibanje cene nadaljuje v okviru nihajnega okvirja. To je še posebej pogosto na hitro spremenljivih trgih. In z namenom, da se doseže ciljna vrednost, se izvede ponoven nakup pri ceni, ki pa ni več tako

ugodna. Četudi je druga transakcija uspešnejša, to ni zagotovilo, da smo izgubo prve preprečili zaradi same izgube prve transakcije in tudi stroškov, ki so ob tem že nastali.

e) Valutno tveganje

Dodatna tveganja vezana na tuje valute ali trgovalne lote lahko pričakujemo v primeru, ko niso enaka valuti računa (primer: trguje se z USD/JPY, obračun pa se izvaja v EUR; pri Forex transakciji EUR/JPY je takšno tveganje še bolj izrazito).

f) Določanje cene

Cena se določi na trgu, kjer se Forex trguje ali kotira ter se oblikuje v skladu z veljavnimi pravili. Primerne cene ne obstajajo, še posebno ne na zaprtih trgih, kjer je ceno nemogoče določiti.

g) Hitri skoki cen

Do hitrih sprememb cen lahko pride iz več razlogov (na primer objava novice na trgu). Lahko se zgodijo tako med kot izven trgovalnih časov (preko noči ali konec tedna). V primeru, da pride do spremembe izven trgovalnega časa, se zgodi, da nova začetna cena zelo odstopa od zadnje cene. Možnosti, da se pozicija zapre medtem nimamo in tako takšni skoki cen lahko povzročijo resne izgube.

h) Razpon

Do višjega razpona cene lahko pride ali zaradi posrednika ali zaradi nadomestil vezanih na transakcijo. Vse skupaj pa zmanjšuje stranki dobiček. Povečane trgovalne aktivnosti ob tem izgubo še povečujejo. Razpon cene je vedno izguba za stranko. Špekulacija s stroški je možnost, da se izguba povrne še pred startno točko.

4. Tveganja stroškov in oblikovanje cen

a) Stroški transakcije

Pri izbiri naložbe je potrebno upoštevati stroške, ki ob tem nastanejo in vplivajo na rezultat transakcije. Pri odločitvi za naložbo se je potrebno seznaniti z vsemi stroški. Saj tako stroški posrednika kot stroški povezanih drugih finančnih institucij negativno vplivajo na rezultat.

b) Neupoštevanje stroškov privatnega vlagatelja

Vsi stroški povezani s Forex trgovanjem zmanjšujejo rezultat. Nastale stroške lahko poplačamo samo skozi ustrezno cenovno razliko oz. ugodnim gibanjem cene s katero višamo rezultat.

Višji kot so stroški transakcij, manjša je možnost dobička dokler se ta v višinah stroškov transakcij popolnoma izgubi. Pozitivna razlika je v primeru ponavljajočih špekulacij pravzaprav neverjetna ali celo nemogoča in to kljub temu, da je dobiček generiran že na samem začetku.

c) Nasprotje interesov

Ko gre za provizije izvršenih transakcij se srečamo z nasprotjem interesov med ponudnikom in stranko. Saj vsaka transakcija za ponudnika predstavlja zaslužek in mu je v interesu čim večje število transakcij pa čeprav je to z vidika stranke popolnoma nesmiselno.

Za takšne ekonomsko nesmiselne transakcije številnih vstopov in izstopov je značilno, da je absolutna vrednost transakcijskih stroškov previsoka v primerjavi s tržnim izkoristkom oz. rezultatom trgovanja.

Zgodi se, da je mejna vrednost izgube nastavljena preveč na tesno v primerjavi s pričakovano stopnjo gibanja cene (naročilo stop). To povzroči hitre večkratne vstope in izstope, ki seveda imajo za posledico vrsto novih stroškov, kapital se tako porabi brez vpliva, da se izguba prepreči.

Takšno nasprotje interesov je možno tudi v primeru trgovanja pravnih oseb.

d) Posebna tveganja dnevnega trgovanja

Dnevno trgovanje vključuje kratke pozicije in gre za trgovanje znotraj trgovalnega dne. Odprta pozicija se zapre na isti dan. Lahko se zgodi, da v primeru prepoznanja trgovalnih signalov se ista pozicija večkrat odpre in zapre v istem dnevu (primer "intraday").

Že majhna sprememba cene kratke pozicije pri dnevnem trgovanju lahko povzroči veliko izgubo. Hkrati s tržnimi tveganji je potrebno upoštevati nevarnosti rastočih stroškov z večjim številom hitrih transakcij. Stroški transakcij so vedno izguba in v večini primerov provizije, ki se plačujejo posredniku ali drugim povezanim finančnim institucijam.

Poslovanje takšne kratkoročne narave z visokim številom transakcij lahko že v samem dnevu povzroči popoln preobrat portfelja stranke. Tudi na račun povezanih visokih stroškov. Stroškovna obremenitev ima za posledico hitro porabo kapitala. To je še posebej značilnost trgov z nizko nihajnostjo, kjer dobički ne morejo biti tako visoki, da bi zmogli preprečiti izgubo.

Čeprav ni namen posrednika je pri kratkoročnih transakcijah vedno prisotno tveganje zbiranja provizij. Za dnevno trgovanje je značilno visoko število transakcij in s tem za stranko več stroškov. Ugodne razmere na trgu so donosne samo takrat, ko gibanje cen lahko izravna izgubo. Gibanje cen pa je zaradi kratkega roka omejeno. K pravih nakupom in prodajam točk za pozitiven rezultat je natančna analiza podatkov ključnega pomena. Še vedno ni zagotovila, da je stranka na pravi strani trgovanja.

Tako imenovano tržno tveganje je pojav gibanja cene v nasprotno smer kot stranka pričakuje. V tem primeru je nujno, da se pozicija zapre, da preprečimo izgubo. Priporoča se nastavitev točke samodejnega zaprtja že v naprej. Gre za varovanje s katerim lahko prepreči izgubo kritja v celoti ali prepreči izgubi, ki preseže samo vrednost kritja.

Pri izgubi ni nujno, da se izgubi samo kritje ali zaradi neuspešnih transakcij ali zaradi višine stroškov. Žal obstaja možnost, da vrednost izgube preseže vrednost vložene kapitala. Če stranka ni sposobna poravnati izgube lahko pride v situacijo osebnega stečaja. Z zaprtjem pozicij se tveganja izgube ne izključuje. Saj zaprtje pozicij sproži nastanek novih transakcij in s tem še več stroškov. Da je stanje na računu stranke pozitivno morajo vse nadaljnje transakcije potekati v smeri, da se pokrijejo tekoči stroški, izgube in stroški preteklih transakcij. Če so bile začetne izgube prevelike je ta naloga skorajda nemogoča. Ravno zaradi vsega navedenega je izredno pomembno, da stranka poglobi svoje znanje o dnevnem trgovanju, trgih vrednostnih papirjev, tehnikah in strategijah trgovanja, znanje o izvedenih finančnih instrumentih ter izredno pomembno je tudi, da zaupa posredniku v zvezi s trgovalnimi signali. Trgovalni trgi so tekma s pravimi profesionalnimi trgovalci z veliko več finančnega znanja in izkušenj.

5. Posebna tveganja samodejnih trgovalnih sistemov

Značilnost samodejnih trgovalnih sistemov je, da se lahko v zelo kratkem času izvrši zelo veliko število trgovalnih transakcij. Omogočajo veliko število odprtih pozicij z vzvodom, ki jih ni mogoče zapreti v enako kratkem času. Tako v primeru necikličnega sistema, odprte pozicije lahko povzročijo "high drawdown" kar pa lahko vodi k velikim izgubam ali celo k izgubi celotnega premoženja.

Trgovalni sistemi uporabljajo trgovalna naročila le do neke mere, ne uporabljajo pa se naročila stop ali naročila z limitom. Sistemi so pod stalnim nadzorom upravitelja portfelja, prav tako je poskrbljeno za arhiviranje. Vendar kljub temu obstaja nevarnost iz naslova tehničnih težav (kot so padec internetne povezave, problem strojne in programske opreme, napake pri delovanju programa trgovalnega sistema, padec povezave pri izvajanju naročil ali sistema cene).

Pretekli pozitivni rezultati trgovalnih strategij niso pokazatelji za donose v prihodnosti.

6. Nepredvidena tveganja

Vsa naštetá tveganja so vedno prisotna. Navedenih tveganj ni možno popolnoma izključiti niti z uporabo programa Asset Manager niti z uporabo tehnične opreme ali računalniških programov. Vse izjave drugih v povezavi z izdanim Opozorilom o tveganju (svetovalci, strokovnjaki idr.) ali celo

obljube o dobičku, so neveljavne. Gre za nepooblaščenega dejanja. V primeru, da se takšno nepooblaščenega dejanje zasledi, nas prosimo nemudoma obvestite. Izredno pomembno je, da se z Opozorilom o tveganju seznanite in ga razumete.